

BUTLLETÍ

DE LA

Institució Catalana d'Història Natural

3.^a ÈPOCA.

BARCELONA, MARÇ, 1920.

ANY III — NÚM. 3.

SECCIÓ OFICIAL

SESSIÓ CIENTÍFICA DE 4 DE MARÇ DE 1920

Presidència del Rnd. P. J. M.^a de Barnola, S. J.,

President

Es celebra en el local del Palau de la Generalitat amb l'assistència dels socis Srs. P. Barnola, Botey, Broquetas, Codina, Faura, Maluquer (Josep, Salvador, i Joaquim), Mas de Xaxars, P. Pujiula, Zariquiey i Vila-seca (Secretari).

Oberta la sessió a les set del vespre, el President comunica la mort del R. P. Josep Pantel S. J., prou conegut dels naturalistes de nostra terra, acordant-se fer constar el gran sentiment que ha tingut la INSTITUCIÓ per la pèrdua de tan eminent entomòleg i membre corresponent.

El Sr. Maluquer (Josep) dona compte de les diferents sessions a què assistí a Frankfurt (Verein für Naturwissenschaftliche Unterhaltung i Senckenbergische Naturforschende Gesellschaft) en les quals el nostre membre corresponent Dr. F. Haas, donà a conèixer els treballs i tasca de la INSTITUCIÓ, sol·licitant l'establiment de relacions d'intercanvi científic entre els socis de la INSTITUCIÓ i aquelles entitats amb destí al Museu Senckenberg.

Examen dels Comptes de l'any 1919.—El Sr. Secretari dona lectura a la següent comunicació:

Els que subscriuen, proposats en Junta Directiva de la INSTITUCIÓ en data de 27 de desembre 1919 per a examinar l'estat de caixa presentat en la mateixa pel Sr. Tresorer, han complert l'encàrrec i exposen:

Que revisat el llibre de Caixa el troben portat en detall i d'acord amb

els justificants corresponents amb un total de Ptes. 1.641,63 d'entrades i Ptes. 1.057,19 de sortides quedant, per tant, un remanent que passa a compte nou de Ptes. 584,44 amb Butlletí pagat fins abril de 1919 inclòs.

Per tot lo qual proposen, i així s'acorda, un vot de gràcies al Sr. Tre-sorer per la seva encertada administració.—Ricardo Zariquiey, J. M. Mas de Xaxars.

Els Srs. Maluquer (Josep i Salvador) i el Sr. Codina presenten com a nou soci adjunt a D. Lluís Pardo del Laboratori d'Hydrobiologia Espanyola de l'Institut General i Tècnic de València que es dedica a Zoolo-gia, i els Srs. Drs. Faura, Llenas i Bofill i Pichot al Dr. D. Claudi Sala i Pons que es dedica a Biologia general.

COMUNICACIONS CIENTÍFIQUES

Hepàtiques de Rubi. — El P. Barnola comunica un grapat d'Hepà-tiques recollides a Rubi i de les quals promet publicar-ne una completa descripció.

Sobre dues espècies noves de Cercopinae (Hemipt. Homopt.) del Con-go Belga. — El Sr. Codina manifesta que té la satisfacció de comunicar que el distingit homopteròleg Dr. V. Lallemand (Uccle, Bruxelles) en el seu darrer treball «Notes sur les Cercopides Africains» publicat darrerament a Brussel·les en la «Revue Zoologique Africaine» Vol. VII. fasc. 3, 1920, en la pg. 267 descriu el *Locris Codinai* n. sp. del Congo Belga: Bam-bili; Beni a Lesse, i en la pg. 268 el *Locris Navasi* n. sp. del Congo Bel-ga: Tambo-Kiswaie, dedicat a l'eminent neuropteròleg el Rvnd. P. Long Navás, S. J., (Saragossa). De Fernando Póo es descriu en la pg. 263 el *Ptyelus niger* n. sp. (Aphorophorinae). Els tipus de *L. Codinai* en la col·lecció Lallemand i en la del Museu del Congo a Tervueren (Bèlgica), els de *L. Navasi* en aquest últim museu, i el *P. niger* en les col·leccions del Museu de París i en la del Dr. Melichar de Brunn.

La Costa Llevantina s'enfonda: Causes i efectes del temporal del 20 i 21 de febrer 1920. — El Dr. M. Faura i Sans fa les següents manifesta-cions: Periòdicament, en les temporades dels forts temporals marins, són de doldre les moltes destrosses ocasionades a la costa llevantina. Dues són les causes que contribueixen a l'efectivitat destructora de la vora cos-tera: una d'elles, la primordial, és el moviment de descens que regeix en el litoral llevantí, en contraposició, per balanseig, amb el d'aixecament de la costa accidental de des de Montjuic enllà; com a conseqüència d'a-quest descens continental el mar envaïx la limitació costera. La segona causa és complementària de l'anterior, car en estendre el domini el mar, les onades dels jorns tempestuosos s'abraonen més endins, provocant les destrosses per l'efectivitat d'un geodinamisme marí. Tenim arreplegades

moltes dades comparatives de des de que es construí el primer ferrocarril a la península ibèrica, el de Barcelona a Mataró, en l'any 1848, les que confirmem ambdues de les nostres suposicions, això és: que el moviment geotectònic de descens és general, però periòdic i ondulatori; i que el geodinamisme marí és irregular segons la direcció predominant, combinades l'èolica, amb la de les corrents soterrànies, fent que en determinats paratges sigui destruïda totalment la costa, mentre en altres tendeix a una reconstrucció, i això s'efectua alternativament.

En el temporal darrer, verament extraordinari, les destrosses foren de gran consideració en tota la costa, restant la via fèrrea descalçada i penjant en molts indrets: particularment en el kilòmetre 46 del trajecte de Sant Pol a Calella; a la sortida de l'estació de Canet; des de Vilassar a Masnou; les platges de Montgat a Badalona foren molt reduïdes; i en el port de Barcelona fou remoguda l'escollera, de rescent construcció, del 1907, restant capgirada i engulida pel mar en un trajecte de 250 metres.

Els trens per al litoral no han circulat en tot el llarc de la línia fins als quinze dies després del temporal. Un cas notabilíssim de reconstrucció de la platja observarem als vuit dies després; car la mar formà un cordó litoral, prop de la costa, en els trajectes d'Ocata, àdhuc en el de Premià a Vilassar, amb llacs d'aigua salobre en l'entremig; això probablement facilitarà l'omplenament, amb la formació definitiva d'una nova platja, a prop de la via.

No detallarem els efectes d'aquest i d'altres temporals passats, car aquest figuraran en un article extens que tenim en preparació per a publicar, amb il·lustracions, en la *Revista Ibèrica* del mes de març de 1920.

Falsos escorpins (Quernetos) Catalans.—El Sr. R. Zariquiey comunica la següent llista de Fasescorpins de Catalunya, dels quals els assenyalsats amb * són servats en la seva col·lecció: * *Gari us minor* L. Koch. Barcelona (peu del funicular de Vallvidrera) 19-I-19; * *Obisium sublaeve* E. Simon. (peu del funicular de Vallvidrera) 19-I-19; Figueres (en la molsa); * *Obisium catalaunicum* Nav. Vallvidrera (16-III-19); *Obisium Zariquieyi* Nav. Sta. Fè del Montseny VII-18; * *Chthonius tetrachelatus* Preyss. Barcelona-19-I-19; Vallvidrera 16-III-19; Tarragona III-19; Tona; Figueres; *Chthonius Rayi* L. Koch. Sta. Fé del Montseny, VII-18; * *Chthonius microphthalmus* E. Simon. Taradell IX-18; Tona VIII-19; Figueres; *Garypus saricola* Waterh? Cadaqués (VIII-19).

Sobre l'*Aglenus brunneus*. (Ins. Col. Colydiidae).—El mateix Sr. Zariquiey comunica «haber capturado gran número de ejemplares del *Aglenus brunneus* Gyll. en la cueva de las Ermitas, en la Cala Canadell, distrito de Rosas, el més de Agosto del año pasado.

La cueva, algo arreglada exteriormente, sirve para albergue del ga-

nado y bajo el excremento apisonado del mismo es donde se recogieron los *Aglennus*».

Explicació dels grups de cèl·lules pétreas en el mesocarpi de la Pera.

—Diu el P. Pujiula, S. J.: «Estos grupos de células pétreas que Potonié conceptuó como residuos de antepasados que poseerian fruto de hueso, me parece que tienen otra explicación muy racional y que evita fantasías transformistas, y es que por medio de estos grupos de células mas duras se establece un sistema de puntos de apoyo para las células parenquimatosas muy delicadas y llenas de jugo de modo que desde el epicarpio al endocarpio tenemos puntos de resistencia para que el fruto no se aplaste con facilidad.»

Sobre uns cucs lluminosos. — El Sr. Maluquer (Joaquim) i Aguilar-Amat, presenten una nova sobre uns cuquets lluminosos trobats una de les darreres nits passades, plujoses, al terme de l'Hospitalet.

Aràcnids de Catalunya. — El President presenta un treball del P. Pérez-Acosta titulat «Los Arácnidos de Cataluña», recull important de tot el publicat en nostra terra sobre aquests artròpods.

I no havent-hi, altra qüestió de què tractar, és aixecada la sessió a les 8 del vespre.